

Муниципальное общеобразовательное учреждение
«Кастахтинская основная общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО
Методический совет
МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Протокол № 1
От «05» августа 2013г

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Медв. Муравиёв Т.И.
ФИО
«05» августа 2013г

УТВЕРЖДАЮ
Директор МОУ
«Кастахтинская ООШ»

Медв. Муравиёв Т.И.
ФИО
Приказ № 01
от «05» августа 2013г

Рабочая программа

по алтайской литературе
для 8 класса
уровень: общеобразовательный

Учитель: Добровольская Наталья Николаевна
Квалификационная категория б.к.к.
Рабочая программа составлена на основе примерной
государственной
программы по алтайской литературе V-XI классы
(З.С.Казагачева, Н.М.Киндикова, Горно-Алтайск, 2005г.)

2013г.

Муниципальное общеобразовательное учреждение
«Кастахтинская основная общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО
Методический совет
МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Протокол № _____
От «_____» _____ 2013г

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР МОУ «Кастахтинская
ООШ»

_____/_____
ФИО
«_____» _____ 2013г

УТВЕРЖДАЮ
Директор МОУ
«Кастахтинская ООШ»

_____/_____
ФИО
Приказ № _____
от «_____» _____ 2013г

Рабочая программа

по алтайской литературе
для 8 класса
уровень: общеобразовательный

Учитель: Добровольская Наталья Николаевна

Квалификационная категория _б.к.к. _____

Рабочая программа составлена на основе примерной
государственной
программы по алтайской литературе V-XI классы
(З.С.Казагачева, Н.М.Киндикова, Горно-Алтайск, 2005г.)

Жартамал бичик

Алтай литератураны школдо уренеринин программалары эки болуктен турган: класстар сайын уренетен чумдемелдердин жартамалы ла кычыратан тексттердин тисмези. Кажы ла класста нени билери ле неге таскадары деген некелтелер берилет.

Жанжыккан аайынча программа эки болуктен турат: чумдемелле таныжары (5-8 класстарда) ла Алтай литературанын озуп келген жолун уренери (9-11 класстарда).

Оос поэзиянын жанрлары 5-7 класстар сайын улелген.. Темдектезе, табышкак ла чорчок деген жанрларды 5 класста уренип турган болзо, кожон ло алкаштын анылуларын 6 класста, соојын ла кеп куучынды 7 класста коруп јат, 9 класста дезе бу билгирлерди бириктире ле теорияла колбой уренер.

Јебрен турк литература керегинде бу класстарда јук ле таныштыру јетирулер берилет. Оскорто айтса, фольклорды ээчиде 6-8-чи чактарда таш бичик болгон деп, уренчиктер билип алар учурлу. 9 класста тексттериле таныжып, бойнын шуултелерин айдар.

Алтай бичиичилердин чумдемелдери ээчий-деечий тургузылган: М.В. Чевалковтон ала эмдиги бичиичилердин чумдемелдерине јетире. Алдында чумдемелдерди анылу темаларга болийтен. Эмди уренчиктердин сезимин ойгозори, сурлу соско, сур-кеберге ајару эдери учурлу.

«Оско калыктарпдын литературазы» деген бажалыкта карындаштыклитературадан, ол тоодо Сибирьде јаткан калыктардын литературазынан ла телекейлик классикадан, алтай тилге кочурилген чумдемелдер кирет. 8-чи класста, литература – кееркемелдин бир будуми болуп турганын темдектеер.

Танынан кычыарын уредучи ле уренчик бойынын кууниле солып та турар аргалу. Анайда ок 5-8 класстарда эске уренетенин база бойы талдап темдектеер.

8 класстын программазы 5-7 класстарда эске уренетенин база бойы талдап темдектеер.

8 класстын уренчиктери туукилик кеп куучын ла кай чорчокти танынан кычырып, литератураны оос поэзияла колбоп јат. Чокымдап айткажын, эмдиги ойдин бичиичилери бойынын чумдемелдеринде оос поэзияны канайда тuzаланып турганы учурлу.

Алтай школдордо литератураны уренеринин тос амадузы- чумдемелдин учурында, салынган когус- энчиле таныжары. Литературанын урокторында уренчиктер кычыарга темигип јат, ол ок ойдо кычыарыла јилбиркеп, танынан кычыарына белетенет.

Фольклорло танышканы- ол элден озо торол тилдин јаражын сезери, сур-кеберлердин байлыгыла оморкооры, чумдемелде јажынган шуултени ондооры. Литературалык чумдемелде дезе кееркедим шуулте айдылат. Чумдемелди јаныс ла ондоп алар эмес, ол аайынча бойынын шуултезин

ачык- жарык айдары, жарашты когусле сезип, сезимјини теринжидери ле байыдары учурлу.

Литературанын урогында Кижин ле Сос тос ајаруда болгонын чокымдап, текстти ширтеп, кееркедим состин ийдезине, сур- кеберлердин јажыдына, ойгорлык шуултенин учурына анылу ајару эдер.

5-8 класстарда уренчиктер коп сабазында кычырып ла кычырынып, текстле иштеп, чумдемелдин учуры аайынча танынан куучын тургузып јат. Тос ајаруны унле анылап кычырарына, эске уренерине, чумдемелдин тургузылганына ла эрмек- куучыннын турган аайына эдер. Анчада ла эки кижинин куучындашканын, геройдын танынан айдынганын, онын кунукканын ла суунгенин унле анылап коргузери учурлу.

8 класста кычырарынын кеми – бир минутта – 130–140 сос

Уренчиктердин алтай литературала планируемый једимдери.

Предметный једимдер	Метапредметный једимдер	Личностный једимдер
<p>1. Бичиичилердин кыска биографиязын ла произведениелерин билери, кычырганын кыскарта куучындап берери.</p> <p>2. Програмада берилген литературанын теориязын аайлары ла билери (эпитет, тундештиру, олицетворение, сур-кеберлер, метафора, сатира, литературный чорчок).</p> <p>3. Текстти унле анылап кычырары.</p> <p>4. Берилген текстке, суракка кыска куучын тургузарга уренип алары.</p> <p>5. улгердин учурын јартап берери.</p> <p>6. Чумдемелдин кееркедим кемин ле улгердин анылу темдектерин (маадак, јолдык куулт,</p>	<p>Регулятивный:</p> <p>1. Уредучинин болужыла уроктын амадузын тургузар.</p> <p>2. Уренген текст аайынча бойынын сана-шуултезин айдарга таскадар.</p> <p>3. Уредучинин тургускан амадузын будурип билери.</p> <p>4. Бойы эмезе нокорлори будурип јаткан эдилгени јартап айдып билери.</p> <p>Познавательный:</p> <p>1. Уренген чумдемелдин кажы бир узуги геройдын кылык-јаныла, чумдемелдин тос шуултезиле колбулу болгонын билери.</p> <p>2. Тос геройдын кылык-јанын јартап, онын текши ле јанынын учурын ылгаштырарын билери.</p> <p>3. Башка-башка</p>	<p>1. Торол литератураны билери – кажы ла кижинин агару кереги деп, уренчиктер ондоп алар учурлу.</p> <p>2. Кычырганын ондоп, бойынын туп шуултезин кыскарта айдар.</p> <p>3. Улустын куун-санаазын ондоп, оморды килеп, болужар куунду болоры.</p> <p>4. Торолин, алтай литературазын, культуразын, јандаган јанын суури, туукизин тооры.</p> <p>5. Алтай литератураны кычыраарга јилбиркеер.</p>

<p>уйгаштыру ла о.о.).</p> <p>7. Торол литератураны оско калыктардын литературазыла тундештирери, кочурме иш ажыра.</p> <p>8. Чумдемелдин будумиле колбулу ондомолдорды (тема, тос шуулте, тургузылганы (композиция), геройлор ло учуралдардын колбузын) билери.</p> <p>9. Чумдемелдин туукилик керектериле колбулу болгонын, онын темазын ла ондо тургузылган сурагын, анайда ок автордын журумиле колбузын билери.</p>	<p>чумдемелдин учуры аайынча танынан куучын тургузары</p> <p>4. Текст аайынча берилген сурактарга кару берери.</p> <p>Коммуникативный:</p> <p>1. Бойынын сана-шуултезин айдып ла бичип билер.</p> <p>2. Тексттин тос шуултезин, темазын, автордын куун-санаазын ондооры.</p> <p>3. Јарт-чокым, кодуринилу кычырары, кычырганын куучындап билери.</p> <p>4. Бичикле тузаланып, созликле, темей литературала иштеп билери.</p> <p>5. Башка-башка будумду сочинение бичири, бойынын куунин чыгара айдары.</p>	
--	---	--

Торол литератураны балдар јилбиркеп урензин деп, алтай литературанын урокторында башка-башка эп-аргалар (коммуникативный, интегрированный, дифференцированный, коргузу) кеберлер (формы) (ойын о.о.) компьютерный технологиялар тузаланар.

Уренер предметтин болуги (содержание учебного предмета)

№	Темалар ла разделдер	Канча час
1	Алтай литературанан	58
2	Литература – кееркемелдин бир будуми. Сур-кебердин учуры.	1
3	Л.В.Кокышев. Аргымак. Сур-кебер деп ондомол.	1
4	И.В.Шодоев. Кызаланду жылдар. Алтай калыктын тартыжузы.	6
5	С.С. Суразаков. Кышкы жолло	1
6	С.С. Суразаков. Аргымак. (туузы)	1
7	А.О. Адаров. Комыс.	2
8	А.О. Адаров. Гуркиннин журуктарын коруп тура.	2
9	А.О. Адаров. Тонйукук (узуктер)	4
10	Л.В. Кокышев. Тайгыл керегинде баллада	1
11	Л.В.Кокышев. Туба. (узуктер)	1
12	Л.В.Кокышев. Тумантык Аркыт. Текстле иштеери	3
13	Л.В.Кокышев. Жерлик гладиолус	1
14	Э.М. Палкин. Ээчий-деечий турадыс.	2
15	Э.М.Палкин. Амыр (узуктер)	1
16	Б.У. Укачин. Тайганын жаны.	4
17	Б.У. Укачин. Кырларда оскон моштин бури	2
18	Ш.П. Шатинов. Мен – таш кезер. Жол, сакылта, эне	1
19	Ш.П. Шатинов. История алдымда.	1
20	К. Толосов. Кайда ол жол? Текстле иштеери	2
21	К. Толосов. Кузел.	1
22	А. Ередеев. Текийт обогон.	1
23	А. Ередеев. Жердин оозы	2
24	П.Т. Самык. Улгерлер	1
25	П.Т. Самык. Семен Тартыков керегиде сос	1
26	Б. Суркашев. Базырыктагы баатырдын сунези. Алтайда энир.	1
27	Ж.Б. Каинчин. Козибисте Кок-Кайа	2
28	Ж.Б. Каинчин. Баш ла болзын	2
29	Б.Я. Бедюров. Улгерлер	1
30	Ж. Маскина. Когол муркут уйазы. (куучын)	1
31	С. Сартакова. Улгерлер	2
32	Н. Бельчекова. Кок бору. (куучын)	2
33	Б.Бурмалов. Жебрен корымдар.	1
34	К. Ельдепова. Пазырыкта сунелер	2
35	Л.В.Кокышев. Ундыбагар	1
36	Оско калыктардын литературазынан	12
37	Ч. Айтматов. Ак кереп. Чорчокти ээчий	2
38	Ч. Айтматов. Ак кереп. Уулчактын чорчок кепту корумдери. (Ж. Каиечин кочурген)	1
39	Ч. Айтматов. Карган анчынын кожоны	1
40	А. Даржай. Коноочы	1
41	И. Гоголев. Айхал.	1
42	И. Есенберлин. Чолдордин жайымы учун.	1
43	И. Такубоку. Улгерлер	2
44	Р. Акутагава. Жоргомостин учугу	2
45	Жыл туркунына уренгенин катап корори	1
	итого	70

Уреду – тематический план

№	Разделдер ле темалар	Канча час	Танынан кычылары	Тил темиктирер иштер
1	Алтай литературанан	58		
2	Литература – кееркемелдин бир будуми. Сур-кебердин учуры.	1		
3	Л.В.Кокышев. Аргымак. Сур-кебер деп ондомол.	1		
4	И.В.Шодоев. Кызаланду жылдар. Алтай калыктын тартыжузы.	6	И.В. Шодоев Кызаланду жылдар.	Сочинение бичиيري «Алтай баатырдын сур-кебери»
5	С.С. Суразаков. Кышкы жолло	1		
6	С.С. Суразаков. Аргымак. (туују)	1		
7	А.О. Адаров. Комыс.	2		Куучын тургузары. Поэттин айлаткыш санаалары, амаду куни.
8	А.О. Адаров. Гуркиннин журуктарын коруп тура.	2		Журук аайынча куучын тургузары
9	А.О. Адаров. Тонйукук (узуктер)	4		
10	Л.В. Кокышев. Тайгыл керегинде баллада	1		
11	Л.В.Кокышев. Туба. (узуктер)	1	Л.В. Кокышев. Туба.	
12	Л.В.Кокышев. Тумантык Аркыт. Текстле иштеери	3		Сочинение бичиيري. «Адазы ла уулы ортодо колбулар узулгени»
13	Л.В.Кокышев. Жерлик гладиолус	1		
14	Э.М. Палкин. Ээчий-деечий турадыс.	2		
15	Э.М.Палкин. Амыр (узуктер)	1	Э.М. Палкин. Амыр.	
16	Б.У. Укачин. Тайганын јаны.	4		Проект иш тургузары
17	Б.У. Укачин. Кырларда оскон моштин бури	2		
18	Ш.П. Шатинов. Мен – таш кезер. Јол, сакылта, эне	1		
19	Ш.П. Шатинов. История алдымда.	1		

20	К. Толосов. Кайда ол жол? Текстле иштеери	2		
21	К. Толосов. Кузел.	1		
22	А. Ередеев. Текийт обогон.	1		
23	А. Ередеев. Јердин оозы	2		
24	П.Т. Самык. Улгерлер	1	П.Т. Самык. Улгерлер	
25	П.Т. Самык. Семен Тартыков керегиде сос	1		
26	Б. Суркашев. Базырыктагы баатырдын сунези. Алтайда энир.	1	Б. Суркашев. Улгерлер	
27	Ј.Б. Каинчин. Козибисте Кок-Кайа	2		
28	Ј.Б. Каинчин. Баш ла болзын	2		
29	Б.Ј. Бедюров. Улгерлер	1	Б.Ј. Бедюров. Улгерлер	
30	Ј. Маскина. Когол муркут уйазы. (куучын)	1		
31	С. Сартакова. Улгерлер	2	С. Сартакова. Улгерлер	
32	Н. Бельчекова. Кок бору. (куучын)	2	Кок бору турктердин угы-тозин керелегени	
33	Б.Бурмалов. Јебрен корымдар.	1		
34	К. Ельдепова. Пазырыкта сунелер	2		Тундештиру иш
35	Л.В.Кокышев. Ундыбагар	1		
36	Оско калыктардын литературазынан	12		
37	Ч. Айтматов. Ак кереп. Чорчокти ээчий	2		
38	Ч. Айтматов. Ак кереп. Уулчактын чорчок кепту корумдери. (Ј. Каиечин кочурген)	1		
39	Ч. Айтматов. Карган анчынын кожоны	1		
40	А. Даржай. Коноочы	1		
41	И. Гоголев. Айхал.	1		
42	И. Есенберлин. Чолдордин јайымы учун.	1		
43	И. Такубоку. Улгерлер	2		Улгер чумдеери
44	Р. Акутагава. Јоргомостин учугы	2		
45	Јыл туркунына уренгенин катап корори	1		
	итоґо	70		

8-чи класста куучындар ла бичиир иштердин будумдери

КУУЧЫНДАРЫ

Кееркедим ле билим тексттерди ле уренгенин тыныда, жазымы јоктон, турген ле унле анылап кычырары. Кычырган чумдемел керегинде (толо, кыскарта ла талдап) ылгаарынын эп-аргаларына тайанып куучындары. Состин болужыла јурап ла инсценировка тургузып билери. Кычырган чумдемел аайынча јурап ла инсценировка тургузып билери. Кычырган чумдемел аайынча јетиру шуулте айдар. Геройдын кылык-јанына јартамал берери. Уредучинин куучыныла эмезе статья ла оско тузаланган материалдар аайынча бичиичи керегинде куучын тургузып билери. Класста эмекс кычырган чумдемелге, коргон киного, кору-ойынга бойынын шуултезин айдары, ол аайынча оосло куучын тургузып билери.

БИЧИИРИ

Чумдемел эмезе онын узуги аайынча изложение бичип билери. Суракка толо ло јайа каруу берери. Тегин колболу план тургузып билери. Танынан кычырган чумдемелге, кору-ойынга, киного бойынын шуултезин бичип јетирери ле коргон-укканы керегинде сочинение бичип темигери.

8-чи класста нени билип алары ла неге таскадары:

- чумдемелдин тектин, авторын;
- сур-кеберди, теманы, тос шуултени, уренген чумдемелдердин геройлорын, сюжетти;
- чумдемелдин тургузылган аайын, онын тос болуктерин, автордын тузаланган эп-аргаларын – ончозын бирлик колбуда корорин.

Уренчиктерди неге таскадар:

- композициянын анылу будумдерин ылгап ла онын учурын ондоп турарына;
- чумдемелдин геройларына характеристика берерине. Олордын башказын ла тунейин ылгаштырып, автардын куунин чике билип аларга, геройлорды бой-бойларына тундештирерине;
- эпика, лирика драма будумду чумдемелдердиылгаштырарына;
- тузаланган эп-аргалардын учурын буткулинче корорине;
- кееркедим, билим-популярный ла публицистикалу текстти чын, чокым-јарт, унле анылап кычырарына;
- эпикалык чумдемелди ле онын узуктерин толо, талдап эмезе кыскарта айдарына ла бичиирине;
- уренип турган чумдемелге оосло айдып эмезе сосло бичип сочинение-шуулте бичиир (сурактарга толо кару берерине ле чумдемелдердин геройларына характеристика тургузарына);
- эпикалык чумдемелге ле онын узуктерине план тургузарына;
- оосло эмезе бичип айдатан сана-шуултезине план тургузарына;
- танынан кычырган литературалык чумдемелге ле кееркемелдин будумдерине бойынын куун-санаазын айдарына;
- бойынын коргони, билгени аайынча эмезе выставка-коруде болгоны керегинде ле онон до оско учуралдарга сочинение бичиирине.

Кычырарынын кеми – бир минута – 130–140 сос.

Алтай литературала уредучи тузаланар бичиктер.

1. Алтай литературанын программалары (5-11 класстар). Казагачева З.С., Киндикова Н.М., Горно-Алтайск, 2005.
2. Алтай литература 5 класс. Казагачева З.С., Толбина М.А., Горно-Алтайск, 1998.
3. Алтай литература 5 класстын уреду бичик-хрестоматиязы. Казагачева З.С., Демчинова М.А., Горно-Алтайск, 2009.
4. Алтай литература 6 класс. Чочкина М.П., Горно-Алтайск, 2002.
5. Алтай литература 8 класс. Киндикова Н.М., Алтай республиканын «Уч-Сумер» бичик чыгартузы, 2005.
6. Торол јер 8 класс. Киндикова Н.М., Алтай республиканын «Уч-Сумер» бичик чыгартузы, 1993.
7. Алтай литература 9 класс. Казагачева З.С., Садалова Т.М., Алтай республиканын «Уч-Сумер» бичик чыгартузы, 2004.
8. Садалова Т.М. Алтай литература 9-чы класстын хрестоматиязынын «Алтай албатынын оос чумделгези» деп болуктин методикалык јартамалы., Горно-Алтайск, 2001.
9. Самаев Г.П. Алтай калыктын туукизи. Министерство образования, науки и молодежной политики РА, 2004.
10. Суразаков С.С. Алтай литература. Горно-Алтайск, 1995.
11. Киндикова Н.М. Алтай литератураны уренери (9-11 класстар). Горно-Алтайск, 1995.
12. Киндикова Н.М. Алтай литература. Горно-Алтайск, 1998.
13. Каташ С.С., Киндикова Н.М. Алтай литература керегинде санаалар. Алтай республиканын «Уч-Сумер» бичик чыгартузы, 1992.
14. Киндикова Н.М. Эмдиги алтай лириканын кееркедими. Горно-Алтайск, 1994.
15. Киндикова Н.М. Ч.А. Чунижековтын чумделгезине учурлалган бичимелдер.
16. Шутина Т.К. Л.В. Кокышев школдо. Министерство образования, науки и молодежной политики РА, 2006.
17. Ямаева Е.Е. Шинжин И.Б. Алтай кеп-куучындар. «Ак-Чечек» - Горно-Алтайск, 1994

Нормативная база преподавания предмета

Рабочая программа по алтайской литературе составлена на основании следующих нормативно-правовых документов:

1. Федерального компонента государственного стандарта (основного общего образования) по алтайской литературе, утвержденного приказом Минобразования России от 05.03.2004г №1089
2. Законом Российской Федерации «Об образовании» (статья 7)
3. Регионального базисного учебного плана общеобразовательных учреждений от 05.08. 2011г №1078
4. Учебного плана МОУ «Кастахтинская оош» на 2013-2014учебный год от 10.08.2013. № 115 Р
5. Примерной (авторской) программы (основного общего образования) по алтайской литературе V-IX классы (Казагачева З.С., Киндикова Н.М., Горно-Алтайск, 2005)